

12-09-2025

MOD-2025-00016

Bodil Egelund Christensen

Dagsorden for møde i Udvalget for Miljø og Klima 2022-2026 (UMK) den 19. september 2025 kl. 10.00-14.00

Deltagere: Camilla Hove Lund
Bruno Jerup
Anja Rosengreen
Annette Lundgaard
Gitte Simoni
Flemming Damgaard Larsen
Jeppe Rohde Fransson
Jørgen Reimond Johansen
Kim Rockhill
Lauge Larsen
Line Ervolder
Niels Viggo Lynghøj Christensen
Tina-Mia Eriksen

Afbud: -

Mødested: Danske Regioner
Dampfærgevej 22
2100 København Ø

Indholdsfortegnelse

1 (Offentlig) Status for lead-områder om lægemidler i Grønne Hospitaler	4
2 (Offentlig) Formandens meddelelser	7
3 (Fortrolig).....	7
4 (Offentlig) Jordflytning og genanvendelse.....	8
5 (Fortrolig).....	10
6 (Fortrolig).....	10
7 (Offentlig) Nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner	11
8 (Offentlig) Næste møde og eventuelt	12

1 (Offentlig) Status for lead-områder om lægemidler i Grønne Hospitaler

Ann Højer Hoffmann
EMN-2024-00153

Resumé

Med den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler forpligter regionerne og Amgros sig på at udvikle og teste løsninger inden for 10 lead-områder med særligt potentiale i forhold til at nedbringe hospitalernes klimaaftryk. Udvalget for Miljø og Klima har tidligere haft besøg af fem lead-områder. Til dette møde er Region Syddanmark og Amgros inviteret til at give en status for de to lead-områder, der vedrører lægemidler: "Bæredygtige lægemidler" og "Medicin – Grønne kriterier".

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager status for lead-områderne "Bæredygtige lægemidler" og "Medicin – Grønne Kriterier" til efterretning og drøfter perspektiverne heri.

Sagsfremstilling

Danske Regioner lancerede i januar 2024 den fællesregionale strategi for [Grønne Hospitaler](#). Med strategien vil regionerne halvere hospitalernes CO₂-udledninger inden 2035 sammenlignet med 2022 og arbejde for et klimaneutralt sundhedsvæsen inden 2050.

Hver region og Amgros blev med strategien ansvarlig for at udvikle 1-2 lead-områder. En lead-regiones opgave er at gå forrest og indsamle relevant viden på området, undersøge muligheder og barrierer og være primusmotor for at udvikle og teste løsninger med henblik på, at løsningerne efterfølgende kan udbredes til alle regioner. De i alt 10 lead-områder er:

Region Nordjylland

Digitalisering og virtuelle behandlingsforløb

Region Midtjylland

- Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr
- Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv

Region Syddanmark

- Bæredygtige lægemidler
- Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider

Region Sjælland

- Mere og bedre affaldssortering

Region Hovedstaden

- Laboratorier og diagnostik
- Bæredygtigt byggeri

Amgros

- Medicin – grønne kriterier
- Høreapparater

Lead-områderne kom godt fra start i 2024 og Udvalget for Miljø og Klima har løbende fulgt deres fremdrift. Til udvalgsrådet den 19. september er de to lead-områder, der vedrører lægemidler, inviteret til at give en status for deres arbejde. Lægemidler udgjorde i 2022 knap en fjerdedel af hospitalernes klimaaftryk.

Tovholderne for "Bæredygtige lægemidler", cheflæge Mette Marie Christensen og ledende overlæge Sidsel Arnspar Pedersen i Region Syddanmark, samt tovholder for "Medicin – Grønne kriterier" vil fortælle om baggrunden for de to lead-områder og give en status for igangværende og planlagte tiltag.

Med lead-området "Medicin – Grønne kriterier" vil Amgros, som indkøber lægemidler til alle regioner, gennem kriterier i udbud bidrage til at reducere lægemidlers klimaaftryk gennem hele værdikæden, særligt med fokus på fremstilling, transport og distribution. Det kræver bl.a. løbende dialog med markedet. Det indebærer desuden et tæt samarbejde med Region Syddanmarks lead-område "Bæredygtige lægemidler", der har særligt fokus på forbrug, spild og bortskaffelse af lægemidler på hospitalerne. På den måde dækker de to lead-områder hele værdikæden.

I 2025 har Amgros anvendt kriterier, der har taget højde for energieffektivitet i produktionen af lægemidler, samt deres emballage, transport og drivmidler i inhalationsspray. Amgros' mål er at have bæredygtighedskriterier med i 40 procent af alle udbud, der ikke er omfattet af medicinrådets behandlingsvejledninger, i 2026 og 75 procent af udbuddene i 2030.

Lead-området "Bæredygtige lægemidler" har igangsat flere projekter, bl.a. pilotprojektet "DANROAD", som tester genudlevering af dyr kræftmedicin. Formidling og uddannelse bliver også prioriteret højt. Lead-området har f.eks. bidraget med kapitler i to lærebøger. Herudover er der i regi af lead-området etableret et forskningscenter for bæredygtig medicin i samarbejde med Syddansk Universitet og SDU Climate Cluster.

Udvalget har tidligere haft besøg af følgende lead-områder:

- "Mere og bedre affaldssortering" (juni 2025)
- "Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr" (feb. 2025)
- "Bæredygtige fødevareindkøb og måltider" (dec. 2024)
- "Grønnere laboratorier og diagnostik" (sept. 2024)
- "Reduktion af CO2-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv" (maj 2024)

Senere på efteråret vil udvalget skulle behandle et udkast til den første afrapportering for Grønne Hospitaler, som bl.a. også kommer til at indeholde en status for alle lead-områder.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Sammen med regionerne deltog Danske Regioner på [Klimafolkemødet](#) i Middelfart fra torsdag den 28. til lørdag 30. august med en fælles bod og en politisk debat. I boden kunne borgere, organisationer og andre interessenter opleve og høre om helt konkrete eksempler fra regionernes arbejde med den grønne omstilling på hospitalerne. Torsdag eftermiddag havde regionerne en politisk debat om dilemmaerne i den grønne omstilling, hvor udvalgsformand Camilla Hove Lund deltog sammen med bl.a. Dansk Industri og MF Søren Egge Rasmussen (Ø). Mette Marie Christensen, den ene af tovholderne for lead-området "Bæredygtige lægemidler", deltog også med faglige perspektiver ind i debatten.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

2 (Offentlig) Formandens meddelelser

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00016

Resumé

Under dette punkt lægges der op til, at formanden giver udvalget relevante orienteringer.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager formandens meddelelser til efterretning.

Sagsfremstilling

Formanden orienterer om, at regionerne ved årets Klimafolkemøde i Middelfart fra d. 28 - 30. august 2025 bl.a. satte fokus på arbejdet med Grønne Hospitaler.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

3 (Fortrolig)

4 (Offentlig) Jordflytning og genanvendelse

Christian Andersen
EMN-2025-00213

Resumé

Der er stigende problemer med snyd i håndtering af forurenede jord, hvilket er rapporteret i pressen startende med TV2 udsendelsen 'Den Sorte Svane'. Miljøministeren har nedsat en arbejdsgruppe for at se på reguleringen, hvor regionerne ikke er inviteret med. Derfor har Danske Regioner sendt et brev til miljøministeren med anbefalinger til sikker jordflytning og øget genanvendelse med henblik på at blive inddraget i fremtidig regeludvikling. Danske Regioner foreslår bl.a. et fælles offentligt it-system til registrering af jordflytninger og certificering af aktører. Der skal være fælles definitioner af forureningsklasser og krav til prøver og analyser på tværs af kommuner. Ligeledes bør ren jord betragtes som en ressource fremfor affald, og genanvendelse bør fremmes.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Der har det seneste år været flere skandaler om snyd og svindel med håndtering af forurenede jord. Det er kommunerne, der er myndighed på området, og miljøministeren har etableret en arbejdsgruppe sammen med KL og en række kommuner med det formål at komme med et løsningskatalog. Regionerne er ikke inviteret til at komme med input. Derfor har Danske Regioners formandskab den 11. juni sendt et brev til miljøministeren og Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg med en række anbefalinger til sikker jordflytning og øget genanvendelse. Formålet med henvendelsen er at bringe regionernes faglige indsigt i spil, så Danske Regioner fremadrettet inddrages i regeludvikling og -formulering. Ministeren har efterfølgende kvitteret for brevet. Regionerne har som råstof- og jordforureningsmyndighed en interesse i, på den ene side at øge genanvendelsen af jord, og på den anden side i at mindske spredning af eksisterende forurening. Jord bliver for ofte set som affald, men bør i højere grad ses som en ressource, der kan erstatte dele af de primære råstoffer, der er knappe på. I dag registreres jordtransport kun, hvis der er tale om forurenede eller lettere forurenede jord. Der er tilslutning fra KL, interesseorganisationer og faglige eksperter til, at al jordtransport over en bagatelgrænse fremover skal registreres. Også hvis jorden er ren. Forslaget er motiveret af at modvirke snyd. Eftersom en væsentlig del af ren overskudsjord i dag deponeres i

råstofgrave efter dispensation fra regionen, vil snitfladen mellem regionens og kommunens myndighedsområde skulle afklares.

Brevet til Miljøministeren og Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg omfatter en række overordnede anbefalinger, herunder:

1. Sporbarhed. Der foreslås et fælles offentligt it-system, som alle aktører – regioner, kommuner, jordanmeldere, modtagere og laboratorier – skal benytte. Formålet er at sikre sporbarhed og gennemsigtighed i oprindelse, transport og anvendelse.

2. Certificering af transportører og prøvetagere. Virksomheder, der tager jordprøver og transporterer jord, bør omfattes af en certificeringsordning. Risikoen for at miste certificeringen skal fungere som incitament til at overholde reglerne.

3. Fælles forureningsklasser og krav til analyser. Jord håndteres i forskellige forureningsklasser i forhold til hvilke typer af stoffer, de indeholder, og hvor meget. Derfor er det vigtigt at have ensartede definitioner af forureningsklasse og krav til prøvetagning og kemiske analyser på tværs af kommunegrænser.

4. Fremme af genanvendelse af jord. Ren jord bør i højere grad ses som en ressource. Et konservativt skøn viser, at 20–25 % af ren jord kan erstatte råstoffer. Der opfordres til at undersøge genanvendelsesmuligheder allerede før opgravning. Det kan gøres ved at fremme jordhåndteringsstrategier, som flere kommuner allerede benytter sig af.

5. Digital markedsplads og ressourcepladser. Region Hovedstaden har udviklet en prototype på en digital jordbase, som kan fungere som markedsplads for overskudsjord. Der foreslås også etablering af ressourcepladser til sortering og oparbejdning.

6. Produktdatablade og biproduktklassificering. Hvis en række informationer om jorden inkluderes, når den alligevel skal flyttes, så kan flere materialer klassificeres som biprodukter og dermed undgå at blive håndteret som affald. Der bør ses på udvikling af produktdatablade for genbrugsmaterialer inspireret af Tyskland.

7. En områdebaseret tilgang. Det kan give mindre administration og tilskynde til mere genanvendelse, hvis jord frit kan flyttes inden for samme type område, så længe der ikke er mistanke om forurening. Områdetyperne defineres efter de almindelige værdier for uønskede stoffer i eksempelvis industriområder, beboelsesområder og landbrugsområder. Vi kender modellen fra Holland og Belgien.

8. Opdatering af lovgivning og vejledninger. Jordforureningsloven burde i højere grad understøtte hensynet til en cirkulær økonomi og genanvendelse.

Genanvendelse indgår ikke som et hensyn i den nuværende jordforureningslov.

Sekretariatet vil arbejde videre sammen med regionerne på at konkretisere rækken af anbefalinger. Miljøstyrelsen har signaleret, at det vil tage flere år at ændre de gældende vejledninger, lige så vel som etablering af de nødvendige it-systemer må forventes at tage flere år. Der blev afsat midler til udvikling af et it-system i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, som blev lanceret i juni. Fra regionerne og Danske Regioners side er der derfor behov for, at vi uddyber og detaljerer disse overordnede anbefalinger.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Udvalget for miljø og klima i Danske Regioner drøftede jordhåndtering og genanvendelse den 28. februar. En områdebaseret tilgang vil understøttes af det forestående jorddirektiv fra EU. Jorddirektivet forventes vedtaget i løbet af efteråret. Sekretariatet vil i den forbindelse komme med forslag til position på den danske implementering. Forslaget til EU's jordmoniteringsdirektiv har tidligere været drøftet på UMK mødet den 16. november 2023 og URE mødet den 15. december 2023.

Kommunikation

-

Bilag

1. Brev til Miljøministeren og Miljø- og Fødevareudvalget om jordhåndtering og genanvendelse (1795824 - EMN-2025-00213)

5 (Fortrolig)

6 (Fortrolig)

7 (Offentlig) Nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00016

Resumé

Under dette punkt lægges der op til videndeling om aktuelle emner.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner til efterretning.

Sagsfremstilling

Nyt fra Danske Regioner

Som en del af Økonomiaftale 2026 fjerner regeringen nu krav om kommunal og regional selskabsudskillelse og krav om modregning for solceller til egetforbrug.

Jord og råstoffer i finanslovsforslag 2026

Der er ikke afsat penge til arbejdet med en national råstofstrategi. Der afsættes midler til administration af PFAS-puljen og midlerne til regionernes arbejde med at undersøge og oprense forurenet jord forhøjes med et mindre millionbeløb i årene 2026 – 2028. Der er ikke afsat midler til TUP-teknologipuljen de kommende år.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

8 (Offentlig) Næste møde og eventuelt

Bodil Egelund Christensen
EMN-2025-00016

Resumé

-

Indstilling

*Det indstilles,
at orienteringerne tages til efterretning.*

Sagsfremstilling

Næste møde i Udvalget for Miljø og Klima holdes i Regionernes Hus torsdag den 4. december 2025 kl. 10.00-15.00. UMK-mødet afholdes fra kl. 10.00 og herefter bydes på frokost ude i byen.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Bilag

Bilag Titel:	Brev til Miljøministeren og Miljø- og Fødevareudvalget om jordhåndtering og genanvendelse
Dagsordens titel	Jordflytning og genanvendelse
Dagsordenspunkt nr	4
Bilag nr	1
Antal bilag:	1

Miljøminister Magnus Heunicke

CC: Miljø- og Fødevareudvalget

DANSKE
REGIONER

11-06-2025

EMN-2025-00213

1784727

Kære Magnus Heunicke

Store mængder jord flyttes rundt i forbindelse med bygge-, anlægs- og oprensningsprojekter. Omkostningerne til håndtering af jord er stigende, det transporteres stadigt længere, og det er svært at komme af med. Alt dette øger desværre incitamentet til og gevinsten ved snyd, og vi har på det seneste netop set flere skandaler om svindel med forurennet jord. Både miljøet, branchen og borgere kommer i klemme, og for regionerne kan det betyde, at flere forureningssager lander på regionernes bord, fordi der ikke altid kan stilles en forurener til ansvar. Derfor vil vi gerne bidrage til det igangværende arbejde med at genoprette tilliden til jordhåndtering.

Når et parti jord flyttes rundt, er det afgørende både for modtageren og omgivelserne, at vi ved, hvor jorden kommer fra, og hvem der har håndteret den. Det forudsætter, at flytning af al jord over en bagatelgrænse fremover registreres systematisk. Det bør ske i et fælles offentligt it-system, som regioner, kommuner og jordanmeldere samt modtagere og laboratorier alle forpligtes til at benytte. Systemet skal indrettes så enkelt og effektivt som muligt, så fordelene for borgerne og erhvervslivet vil være langt større end administrationen af systemet.

Samtidig bør der etableres en certificeringsordning for de virksomheder, der tager jordprøver og transporterer jord. Risikoen for at kunne miste en sådan certificering vil være et incitament til at overholde retningslinjerne på området.

Da det meste jord flyttes på tværs af kommunegrænser, er det vigtigt, at alle opererer med de samme jordklasser og krav til prøvetagning. Et opdateret samlet vejlednings- og tilladelsessystem bør desuden kunne nedbringe sagsbehandlingstiden, som i dag er meget varierende.

For regionerne er det centralt, at det system, der skal anvendes ved kontrol og analyse ifm. jordhåndtering, samtidig kan understøtte og fremme genanvendelse af jord. Regionerne har ansvar for at kortlægge og give tilladelser til råstofindvinding, og vi oplever et øget pres på råstofferne, der som bekendt er en ikke-fornybar ressource. Samtidig med at branchen

DANSKE REGIONER
DAMPFÆRGEVEJ 22
2100 KØBENHAVN Ø
+45 35 29 81 00
REGIONER@REGIONER.DK
REGIONER.DK

efterspørger flere råstoffer, oplever regionerne paradoksalt nok, at virksomheder i stigende grad søger om at få dispensation til at tilbagefylde ren jord i råstofgrave. Her er der brug for i stedet af overveje, hvordan rammerne for at genanvende jord kan forbedres. Ren jord kan ganske vist ikke erstatte råstoffer en-til-en, men et konservativt skøn er, at 20-25 % af ren jord kan indgå som råstofressource. En del ting kan gøre genanvendelse nemmere end i dag. De muligheder, der er for genanvendelse, bør undersøges allerede inden jorden graves op. Nogle kommuner har allerede jordhåndteringsstrategier, som fremmer lokal genanvendelse, og som i øvrigt kan udgøre et grundlag for jordhåndtering i lokalplaner.

Region Hovedstaden har være *lead* på udviklingen af en regional prototype på en jordbase, som kan indgå som en del af et fremtidigt jordhåndteringssystem, så den jord, der flyttes, automatisk indgår i en markedsplads for overskudsmaterialer. En sådan operationel markedsplads kendes fra Storbritannien. Der bør desuden etableres ressourcepladser til sortering og oparbejdelse af jord. I nogle tilfælde kan geotekniske analyser gøres til en del af analysepakken ved jordflytning. Dermed kan flere materialer klassificeres som biprodukter og undgå at blive håndteret som affald. Det kan også gøres nemmere at genanvende råstoffer til nye bygge- og anlægsprojekter, ved at indføre produktdatablade for genbrugsmaterialer som i Tyskland. Her indgår produktdatablade i selve deres bekendtgørelse. Dermed flyttes et væsentligt produktansvar fra entreprenøren til staten, og genanvendelse ses i mindre grad som en risiko.

Der bør også overvejes en områdebaseret tilgang, som vi kender det fra Holland og Belgien. En sådan tilgang indebærer, at hvor der ikke er begrundet mistanke om forurening, kan jord frit anvendes inden for samme slags område, uden at der stilles krav om analyser, idet flytningen blot registreres: Byjord kan flyttes i byområder, landbrugsjord i landbrugsområder, etc. Det sparer byherren for analyser og tid, og det tilskynder til genanvendelse, herunder at overskudsjord genbruges så tæt som muligt på, hvor den er opgravet. Denne tilgang kan understøttes af det kommende EU jordmoniteringsdirektiv, der vil tilvejebringe de nødvendige baggrundsdata. Det er nærliggende at tænke i et serviceeftersyn af jordforureningsloven, når direktivet skal implementeres i Danmark.

I Danske Regioner finder vi det positivt, at Miljøministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der ser på udfordringen. Vi bidrager gerne til at hjælpe med at løse opgaven.

Venlig hilsen

Anders Kühnau

Mads Duedahl